

Koronavírus: válságkezelés és stabilizáció az agrárszektorban

A koronavírus járvány milyen sajátos értékesítési, együttműködési, finanszírozási gondokat okozott a hazai élelmiszergazdaságban? Hogyan reagált ezekre a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK), milyen lépéseket tett és javaslatokat dolgozott ki? Hogyan épültek be azok a gazdaságvédelmi intézkedésekbe? Melyek a legsürgetőbb feladatok az agrárium működésének és finanszírozásának fenntartásában, illetve további fejlődése megalapozásában? Erről beszélgettünk Győrffy Balázssal, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnökével.

A koronavírus járvány hogyan érintette a magyar agrárszektorot?

A járványhelyzet a gazdaság minden szektorát befolyásolja, így a mezőgazdaságban, az élelmiszeriparban is érezhetők a negatív hatásai. A nehézségek mértéke kapcsán ugyanakkor nem lehet általánosítani. Ugyanis vannak olyan ágazatok, amelyek jelentősen érintettek, és vannak, amelyek kevésbé. Voltak olyan ágazatok, ahol már az első időszakban is nagyon erősen éreztette a hatását a válság. A teljesség igénye nélkül ilyen volt például a korai zöldségtermesztés, különösen a növényházi zöldségfajtatás, a díszkertészet, a gombatermesztés. De például említhetem a bárányhúst is, ami az egyik első olyan termék volt, ahol az erős olasz piaci kitétség egyből éreztette a hatását, ugyanez igaz a nyerstejre, amiből az olasz sajtgyártás óriási mennyiséget vásárolt fel korábban. A sertés- és a baromfiágazatot pedig nemcsak a koronavírus sújtja, hanem az afrikai sertéspestis és a madárinfluenza is. Hazánk jelentős agrárexportőr, és a célpiacok beszűkültek.

„A mezőgazdaság, élelmiszeripar stratégiai jelentőségével most mindenki szembesülhetett.”
Győrffy Balázs

Továbbá tény, hogy a mezőgazdaság, élelmiszeripar máshogy működik, mint például az autógyártás. Megvan a vetés ideje, megvannak a szükséges munkafolyamatok, amiket nem lehet megállítani és újraindítani. Egy szarvasmarhának nem mondhatjuk azt, hogy ma nem etetjük, vagy a zöldségnek, hogy nem szedjük le, hanem majd két hónap múlva. Ahogy a fogyasztóknak sem lehet azt mondani, hogy a héten nincs ennivaló. A mezőgazdaság, élelmiszeripar stratégiai jelentőségével most mindenki szembesülhetett. Bízom abban, hogy a jövőben is majd mindenki a súlyának megfelelően fogja értékelni a termelőket, élelmiszer-előállítókat, feldolgozókat munkáját.

A HORECA szektor (szállodák, éttermek, kávézók, közétkeztetés, települési konyhák) gyakorlatilag szinte leállt. Az agrárszektor mely részét érintette a legjobban ez?

Azok a termelők, feldolgozók, akik éttermeknek, szállodáknak szállítottak, szinte teljesen elvesztették a piacukat. Ezért is hoztuk létre a NAK PiacTér nevű B2B internetes platformot, ahol a termelőket, feldolgozókat kötjük össze felvásárlókkal, kereskedőkkel. De ide kapcsolódóan említhetem a halászati és akvakultúra ágazatot, ahol jelentős készletek maradtak a teleltávokban. Számukra nagy segítség volt az, hogy – a mi jelzésünkre is – az Agrárminisztérium felvásárolt egy nagyobb készletet, amelyet több száz

állami horgászvízbe telepített át. Vagy ilyen a vadgazdálkodás, illetve a hízott víziszárnyas-tenyésztés is.

A NAK számos javaslatot fogalmazott meg, amelyek megvalósításában partner a kormányzat. Hogyan méri fel a problémákat?

Folyamatosan monitorozzuk tagjaink helyzetét, kérjük őket, hogy jelezzék a problémáikat, illetve hosszú ideje élő a kapcsolatunk a nagy szakmai partnerszervezetekkel. Számos szabályozásbeli könnyítés a javaslatunkra született meg, illetve épült be a gazdaságvédelmi intézkedésekbe. Többek között a „Kurzarbeit”, azaz a munkahelyvédelmi bértámogatás szabályainak szektorspecifikus módosítása, a támogatások kifizetésének felgyorsítása, a kedvezményes kamatozású hitelkonstrukciók nyújtása, a munkaadók járuléktérheinek csökkentése, az élelmiszeripari vállalkozások pénzügyi helyzetének stabilizálása, a hiteltörlesztési moratórium, az áruszállítás folyamatosságának biztosítása és a munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok érvényességének meghosszabbítása. De említhetem a szomszédos országokból érkező mezőgazdasági idénymunkások belépési lehetőségének biztosítását is, ami nélkül valószínűleg rengeteg spárga, számóca maradt volna betakarítatlanul a földiken. A virágüzletek anyák napi nyitvatartása pedig az ágazat bevételeinek növekedését segítette elő a megváltozott körülmények kapcsán.

Valamint vannak olyan problémák is, amikben közvetlenül, helyben is tudunk segíteni tagjainknak, ezért is hoztunk létre agrárkoordinációs munkacsoportot minden megyében. Továbbá folyamatosan felhívtuk az önkormányzatok figyelmét, hogy ne zárják be a piacukat, mert azzal a más csatornákból kiszorult helyi termelőket, előállítókat hozzák még nehezebb helyzetbe.

A finanszírozás területén mi a legégetőbb feladat az agrárágazat működésének fenntartásában?

Egyrészt egyes agrárgazdasági szakágazatok működésének fenntartásához szükség van támogatásra azért, hogy a járvány utáni időszakban könnyebben talpra tudjon állni a gazdaság. A kormányzat 25 milliárd forintos forrással is segíti a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozásokat a koronavírus okozta gazdasági nehézségek leküzdésében. A program egyes ágazatokban a már meglévő támogatási konstrukciók keretösszegének növelésén, más ágazatokban pedig új átmeneti támogatási programokon keresztül valósulhat meg. Az új támogatási konstrukciók kidolgozását az Agrárminisztérium megkezdte, az folyamatban van, és mindent megtesz annak érdekében, hogy az Európai Bizottság gyorsított eljárású jóváhagyását követően azokat mielőbb meghirdethesse.

Illetve a jelenlegi helyzetben alapvető cél a likviditás fenntartása is, ami a kisebb és a nagyobb vállalkozásokat egyaránt érinti. A hiteltörlesztési moratórium fontos szerepet játszik ebben. Valamint a finanszírozásban a kedvező kamatozású hitelek és a kedvezményes kezességvállalás komoly lehetőséget jelentenek.

Hogy látja, az adott körülmények közt hogyan tehető gördülékenyebbé az agrárszektor hitelezése?

Ahogy a gazdaság minden területén, az agráriumban is a vállalkozások krízishelyzetben való fennmaradásához, illetve hosszabb távon a fejlődéshez, versenyképesebbé váláshoz – ehhez pedig beruházások megvalósításához – fontos a külső források bevonásának lehetősége. Magyarországon a KKV-k jellemzően nem rendelkeznek megfelelő anyagi tartalékkal, fizetőképességük egy esetleges leállás időbeli előrehaladásával vagy a piacaik tartósabb beszűkülésével folyamatosan romlik. Ez jelentős keresletet vetít előre a forgóeszköz-hitelek iránt, ugyanakkor az általános bizonytalan gazdasági környezetben a bankok hitelezési hajlandósága csökkent.

A beruházások banki finanszírozása pedig még kritikusabb lehetett volna, ezért a kezesség stabilizáló ereje felértékelődött. Úgy gondolom, hogy a szükséges likviditást biztosító hitelek folyósítását a bankok nagyobb arányban fogják intézményi kezességvállaláshoz kötni, vagyis a kezességvállalás szinte alapfeltétele lesz a folyószámla- és forgóeszköz-hitelezésnek is.

A likviditást alátámasztó, a hitelezést segítő kormányzati lépéseknek azért is van nagy jelentősége, mert egyfelől az adott helyzetben a vállalkozások hitelfelvételi kedve is csökkenhet. Hiszen a veszélyhelyzet megszűnésének időpontja nem tudható előre, a piacok és az együttműködési hálók elbizonytalanodtak, a munkaerő megtartása pedig a járványtól függetlenül is egyre nehezebb. Másfelől pedig a bankok hitelezési hajlandóságát is meg kell erősíteni.

Ez a kezességvállalás elég bizalmat biztosíthat a vállalkozások és a bankok számára?

A koronavírus-járvány miatti gazdasági nehézségek kezelésére és a kedvezőtlen gazdasági hatások enyhítése érdekében egy új, kedvezményes feltételrendszerű, emelt hitelösszegű, kiemelt állami kamat- és kezességi díjtámogatásban, illetve költségtámogatásban részesített Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel került bevezetésre, amelynek ügyleit az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kezességvállalása biztosítja. A konstrukció gyakorlatilag teljesen költségmentes, 100 százalékos állami kamat- és kezességdíj-támogatáshoz juthatnak hozzá a gazdálkodók.

Nagy szükség van a hitelezés további élénkítésére, ezért örülünk annak, hogy a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként elindul a Krízis Agrárgarancia-program, amelyben az AVHGA a hitelezési kockázat akár 90 százalékát átvállalja a bankoktól. A lehetőség 2020 végéig vehető igénybe, mind a beruházási, mind a forgóeszköz célú hitelekhez. A kezességvállalás mindig fontos a vállalkozások számára, mégis akkor van rá igazán szükség, amikor a gazdaság szereplői nehéz helyzetbe kerülnek vagy szektorszintű kockázatok jelennek meg, mint például most is.

A mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozások rendkívüli támogatása

A koronavírus-járvány alatt a kormány prioritásként kezeli a magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar stabil működésének fenntartását, és ezzel az élelmiszerellátás folyamatosságának biztosítását. Az Agrárminisztérium a Gazdaságvédelmi Akcióterv részeként dolgozta ki a Nemzeti élelmiszergazdasági válságkezelő programot, amely keretében – vissza nem térítendő támogatásként – 25 milliárd forintnyi többletforrást juttatnak a gazdasági nehézségek leküzdése céljából a koronavírus-járvány miatt kri-

tikus helyzetbe került mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozásoknak. A rendkívüli támogatás segíti az élelmiszertermelési kapacitások fenntartását, a járványügyi védekezés megerősítését, és ezzel az élelmezésbiztonság és exportpotenciál megőrzését. A szóban forgó támogatási program egyes ágazatokban a már meglévő támogatási konstrukciók keretösszegének növelése, más ágazatokban pedig új átmeneti támogatási megoldások bevezetése révén valósulhat meg.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) Krízis Agrárgarancia Programja

A koronavírus-járvány kedvezőtlen gazdasági hatásait ellensúlyozó, a vállalkozásokat segítő Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében kiemelt szerep jut az intézményi kezességvállalásnak is. A kezességvállalás erősíti a bankok hitelezési hajlandóságát, és bővíti azon vállalkozások körét, amelyek hitelhez juthatnak. A mezőgazdaság, az élelmiszeripar és az agrobiznisz területén működő vállalkozások – ideértve a legkisebb őstermelőket, családi gazdálkodókat is – jelentik a koronavírus-járvány ideje alatt a nemzetgazdaság egyik hajtóerejét. Az ágazat működése, az élelmiszerellátás biztonsága létfontosságú mindenki számára. A válságkezelés fontos célja, hogy a cégek likviditási helyzete helyreálljon, a beruházási kedv fennmaradjon, valamint ne akadjanak el a Vidékfejlesztési Program keretében támogatott projektek sem. A finanszírozás biztosítása támogatja a munkahelyek megőrzését is. Tekintettel az előbbiekre, a Kormány az 1195/2020. (IV. 30.) határozatában döntött az AVHGA Krízis Agrárgarancia Program elindításáról, melynek célja egyfelől az agrár- és élelmiszeripari, másfelől a vidéki mikro-,

kis- és közepes méretű vállalkozások hitelhez jutási feltételeinek javítása, az eddiginél magasabb, akár 90 százalékos alapítványi kezességvállalási mérték és 90 százalékos állami viszontgarancia mellett. Így a hitelért folyamodóknak nincs szüksége további fedezetre, valamennyi érintett vállalkozás hozzájuthat a likviditási problémák kezelését szolgáló hitelhez. A szóban forgó hitelek ugyanakkor hosszabb távon hozzájárulnak a gazdaság újraindításához, a gazdálkodás kiszámítható és stabil működésének fenntartásához, a jövedelembiztonság, valamint a versenyképes agrárgazdaság fenntartásához is. A program keretösszege 100 milliárd forint, amellyel az AVHGA több mint 112 milliárd forint folyószámla, forgóeszköz- vagy beruházási hitelhez tud fedezetet nyújtani kezességével. A konstrukció további előnye, hogy bár a finanszírozás igen kedvező díjazását tesz elérhetővé, mégsem terheli az agrárvállalkozások szűkös de minimis keretét, mert ahhoz átmeneti támogatás címen juthatnak hozzá. A program keretében 2020. december 31-éig lehet kezességvállalási szerződést kötni.

Vidékfejlesztési Program – erdészeti technológiai beruházások támogatása

Az „*Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások*” című támogatási konstrukció célja az erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához és a természetközeli gazdálkodási módok elterjedéséhez szükséges eszközök és géppark, valamint az erdei termékek és melléktermékek gazdasági hasznosításához szükséges elsődleges feldolgozást szolgáló

gépek és berendezések beszerzésének ösztönzése, beleértve a lokális megújuló energia rendszer kiszolgálását, a faipari feldolgozás előkészítését szolgáló gépeket, technológiát is. A támogatás összege maximum 100 millió forint lehet. A támogatási intenzitás a Közép-Magyarországi régióban 40, az összes többi régióban 50 százalék. A 2020. június 30-áig beadott pályázatok elbírálása együttesen történik meg.

Minden lehetőséget ki kell használni

Akár naponta találkozhatunk a mezőtúri Mentész Zrt. termékeivel, hiszen a különféle puffasztott gabona magvak, közülük is elsősorban rizskészítmények szinte minden bolt polcain megtalálhatók az egészséges táplálkozást kedvelők nagy örömeire. Amikor kezünkbe vesszünk például egy könnyű puffasztott rizs csomagot, nem is gondoljuk, hogy a háttérben egy mostoha adottságok között tevékenykedő nagygazdaság áll, amely a körülmények ellenére folyamatosan új lehetőségek keresésével, töretlen fejlesztéssel ért el gazdasági sikereket.

**Nagypál Zsolt vezérigazgatót kér-
tük meg a Mentész Zrt. bemutatá-
sára.**

– Társaságunk, a Mentész Zrt. 1993-ban alakult mezőgazdasági vállalkozás, melynek tulajdonosi körét olyan szakmai befektetők alkotják, akik több tíz éves gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek a növénytermesztés területén. A társaság fő tevékenységként gabonaféléket, olajos magvakat, valamint fehér- és indián-rizst termeszt közel ezer hektáron. További 750 hektár területet művel integrációs megállapodások alapján. Területeink Mezőtúr-Túrkeve-Mesterszállás-Gyomaendrőd települések határában találhatók.

– A termesztésbe vont területekből 500 hektár a rizstermő terület, amelyen bio és konvencionális fehér rizst, valamint indián rizst termesztünk. A fennmaradó terület közel kétharmadát teszik ki az őszi vetésű növények, mint például a búza, az árpa, a durum-, esetleg a tönkölybúza, és területeink egyharmadát foglalják el a tavaszi vetések, amelyek közül a napraforgót érdemes megemlíteni. A növénytermesztés mellett az elmúlt években újabb tevékenységeket alakítottunk ki, hogy mérsékeljük a mezőgazdaságot, főként a növénytermesztést gyakran sújtó kockázatokat. Így a fő tevékenység mellett az integrációs partnereinknek biztosítunk a termeléshez szükséges input anyagokat, valamint teljes körű mezőgazdasági szolgáltatást, továbbá terménytárolási szolgáltatást is biztosítunk, amihez közel 27.000 tonna tárolókapacitás áll rendelkezésre. Az élelmiszeripari

üzemben pedig hántolt fehér és barna rizst, valamint puffasztott rizs és gabona termékeket állítunk elő.

Bár e tájon van múltja a rizs termesztésének, mégis milyen körülmények indokolták ekkora terület kialakítását?

– A földterület jelentős hányada szikes, kötött, réti talaj, amely művelése komoly kihívást jelent. Berendezett rizsterületeink is hasonlóan szerény talajtani adottságokkal rendelkeznek, azonban a Körös folyó közelsége lehetőséget ad a rizstermeléshez szükséges vízellátottság biztosítására. Monokultúrás gazdálkodást alakítottunk ki, vagyis az egymást követő években ugyanazon a területen termesztjük a rizst, ami erősen növeli a jellegzetes gyomnövények előfordulási arányát. A megfelelő rizsállomány megtartása érdekében évről évre felújítjuk a termőterület 10%-át, és különös figyelmet fordítunk a mechanikai védekezésre. Erre azonban csak rövid idő áll a rendelkezésünkre, mivel a szeptemberi-októberi betakarítás után a talaj a vízlecsapolást követően mocsaras állagúvá válik, ezért meg kell várunk, amíg az megfelelően kiszárad és csak ezt követően tudjuk a talajmunkát megkezdeni. Előfordul, hogy ez a munkaművelet áthúzódik a következő év tavaszára, ami jelentős többletterhet jelenthet. A talaj erős vízzáró rétege kedvező az árasztásos növénytermesztési technológiának, így a fehér rizs ágazatunkban 3,5–5 t/ha, az indián rizs ágazatunkban 0,7–1,7 t/ha közötti termésátlaggal számolhatunk. Az árakat tekintve míg mind a gabonafélék, mind az olajos magvak évről évre jelentős kockázatot jelentenek az értékesítésben, a rizs ezzel szemben viszonylag stabil áron értékesíthető.

– Már évek óta foglalkozunk a saját rizsünk, valamint a tönköly- és durumbúzáink feldolgozásával, amelynek keretében terményeinket szemenként puffasztjuk, és natúr formában vagy mézes-fahéjas ízesítéssel, illetve csokoládéval bevonva értékesítjük. A puffasztó üzemünk termelési kapacitása jelentősen megnőtt az elmúlt években elnyert és megvalósított élelmiszer-feldolgozási pályázatnak köszönhetően. Tevékenységünket gluténmentes puffasztott tallér gyártásával bővítettük tovább. A natúr ízvilág mellett jelenleg az ízesített tallér-szortiment kialakításán dol-

gozunk. Most kb. 60 tonna hántolt alapanyagot dolgozunk fel, az ágazati értékesítés nettó évi árbevétele 55 millió Ft, itt azonban jelentős előrelépéssel számolunk az elkövetkező években.

Ezzel sikerül kiépíteni üzemen belül a teljes termelési vertikumot?

A „szántóföldtől az asztalig” cégfilozófiát az édesapánk fogalmazta meg először, és az ő kezdeményezésére vásárolta meg társaságunk az első rizspuffasztó berendezést, majd kezdett el puffasztott termékeket gyártani még 2005-ben. A filozófia természetesen azt jelenti, hogy a vetéstől kezdődően, a betakarításon át, egészen a késztermék előállításig az ellenőrzésünk alatt tartunk minden munkafolyamatot. Tudjuk, hogy a termelés során milyen input és egyéb anyagokat használunk fel, ehhez kellő szakértelem és tudatos gondolkodás kapcsolódik, így a termelési folyamat végén olyan terméket kínálunk a fogyasztóknak, amire igényük van, és egyébként mi magunk is szívesen megvásárolnánk. E filozófia szellemében valósult meg legutóbbi – már említett – beruházásunk is, aminek a keretében egy gluténmentes rizsfeldolgozó és rizspuffasztó üzemet építettünk fel egy uniós vidékfejlesztési pályázat elnyerését követően.

– Mivel a hazai rizs kiváló minőségű, jó beltartalmi értékekkel bír, előszeretettel keresik termékünket a nyugat-európai bébiéltelt gyártó cégek is, akik a magasabb minőségért prémium árat fizetnek. Attól függően, hogy milyen rizsfajtáról beszélünk, jelentős kereslet mutatkozik továbbá a kelet-európai piacokon is, ahol leginkább az apróbb-kerekebb szemű rizst preferálják. A hazai piacon vállalkozásunk a puffasztott termékeivel van jelen és bízunk abban, hogy a megvalósult beruházásunknak köszönhetően, a termékfejlesztéseket követően hamarosan tovább bővíülhet a választék.

– Elköteleztettek vagyunk a környezetkímélő, egészséges ökotermelés iránt. A Mentész Zrt. a teljes területének közel tized részén, 80 hektáron folytat ökológiai növénytermesztést. Ennek a területnek az egyik felén rendszerint fehér rizst termesztünk, míg a másik 40 hektáron valamilyen szántóföldi kultúra (pl. őszi búza, tönkölybúza, napraforgó) terem „ökológiai keretek” között.

Hogyan sikerül megteremteni a termelés és a fejlesztés pénzügyi háttérét?

– Az OTP Bankkal több évtizedes, kiváló a kapcsolattal. Bizony, voltak nehéz gazdasági éveink, amikor sokat jelentett a támogatásuk. Az uniós csatlakozás-

sal járó, termeléshez kötött támogatások, valamint pályázati lehetőségek a szerény talajadottságokkal rendelkező vállalkozásunk részére is megnyitották a fejlődés útját. Az utólagos finanszírozású pályázatok kivitelezését önerőből nem tudtuk volna megvalósítani, így számtalan esetben nyújtott segítő kezét az OTP Bank. Segítségével valósult meg a legtöbb nagy értékű mezőgazdasági gépbeszerzésünk, 140 hektár öntözésére alkalmas lineár beruházásunk, a 15.000 tonnás termény tárolására alkalmas siló tárolónk, a tisztító és szárító berendezésünk, a puffasztó üzemünk eredeti kialakítása, bővítése, majd az új gluténmentes üzemünk felépítése a hozzá kapcsolódó hántoló és puffasztó technológiával. A hitelek mögött az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége is erősítette a biztonságot. Az OTP Bank egyedi terméke a területalapú támogatás előfinanszírozása, amely újabban faktoring finanszírozási formában érhető el. Előnye, hogy két évre előre lehívható a szerződött összeg, így adminisztrációs terhet vesz le a hiteligénylő válláról; a hitel fedezte a beadott támogatási kérelem, így nem merül fel jelzálogjog-bejegyzési teher és szabad felhasználású, tehát átmeneti likviditási nehézségek kezelésére is alkalmas.

A fejlődés lehetőségeiről, irányairól a következőket mondta a vezérigazgató.

– Mi a folyamatos fejlődésben, fejlesztésben hiszünk. Azt valljuk, hogy ha leállunk és megelégszünk a szinten tartással, akkor a versenytársak nemhogy utolérnek, de záros időn belül le is köroznak bennünket. Rövidtávú terveink között szerepel, hogy a most megépített gluténmentes üzemben az általunk megtermelt rizsnek immár a nagy részét feldolgozzuk, és a gluténmentes puffasztott termékek iránt érdeklődő fogyasztóknak alternatívát biztosítsunk egy hazai vállalkozásból származó, kiváló minőségű, magyar terméksortiment formájában. A növénytermesztést illetően társaságunk is megtette az első lépéseket a „precízebb” gazdálkodás irányába. Első körben a gyorsan megtérülő fejlesztéseket hajtottuk végre, mint például az automata kormány alkalmazása, a párhuzamkövető rendszer beszerzése és a szakaszolás vezérlése. Ezt követi hamarosan a precíziós munkagépek „felokosítása”, beszerzése, és kb. 100 hektár területen igyekszünk majd minél több tapasztalatot szerezni a precíziós talajművelés terén.

„A hitelek mögött az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége is erősítette a biztonságot.”
Nagypál Zsolt

Támogatások tervezett meghosszabbítása

A 2020 utáni európai uniós költségvetés és a Közös Agrárpolitika (KAP) átalakításának elhúzódó tárgyalásai miatt a hazai mezőgazdasági támogatáspolitikában nagy valószínűséggel átmeneti időszakra kell majd felkészülni, amely a KAP jövőjével kapcsolatos döntések megszületéséig biztosítja majd az agrártámogatások jelenlegi keretek közötti igénylését és a kifizetések folytonosságát. Ennek megfelelően az Agrárminisztérium (AM) a Vidékfejlesztési Program VP4-10.1.1-15 kódszámú, „Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés” című és VP4-11.1-11.2-15 kódszámú, „Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása” című, 2015-ben meghirdetett pályázati felhívások 2020. december 31-én véget érő kötelezettségvállalási időszakának egy évvel történő meghosszabbítását tervezi. Ez a lépés az agrár-környezetgazdálkodási támogatás esetében hozzávetőlegesen 470 ezer hektár terület és közel 9 500 gazdálkodó, az ökológiai gazdálkodáshoz kapcsolódó támogatásnál pedig mintegy 134 ezer hektár terület és 2 100 gazdálkodó további támogatására adna lehetőséget. A tervezett hosszabbítás a támogatások folyamatosságának biztosításán túl, a környezeti és fenntarthatósági célok megvalósulását is szolgálja. A két pályázati felhívás kedvezményezettjei számára a hosszabbítás lehetősége önkéntes lesz, amelyről az érintett gazdálkodók a módosított pályázati felhívás megjelenése után nyilatkozhatnak majd.

Krízisbiztosítás

A kormány – az Európai Unióban elsőként – be kívánja vezetni a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszert. Az erről szóló törvényjavaslatot az agrárminiszter a közelmúltban benyújtotta az Országgyűlésnek. A növénytermesztés időjárási kockázatait három egymásra épülő pillér kezeli: az agrárkár-enyhítés, a növénybiztosítási díjtámogatás és az országos jégkár-mérséklés. Az új, negyedik pillér bevezetésével a termelőknek lehetőségük lesz a piaci zavarokból, áresésekből vagy állat- és növénybetegségekből fakadó veszteségeiket is biztosítani. A krízisbiztosítási rendszerben való részvétel önkéntes és a termelői öngondoskodáson alapul. Az ahhoz csatlakozott termelő évente krízisbiztosítási hozzájárulást fizet és adatot szolgáltat a kijelölésre kerülő referencia időszaki és a tárgyévi mezőgazdasági jövedelme megállapításához. Ha a gazdálkodó tárgyévi jövedelme a referencia időszakkéhoz képest 30 százalékot meghaladón csökken, akkor az állam a krízisbiztosítási rendszeren keresztül kisebb részben a termelői befizetésekből, nagyobb részt a Vidékfejlesztési Program erre fordítható pénzügyi forrásából kompenzációt fizet a termelőnek. A mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer – a törvényjavaslat elfogadása után – 2021 elején kezdi meg működését.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezesskedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi agrár és vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő számára nyújt készfizető kezességet a hitelezés során, melyet az alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézményeknél igényelhetnek.

Mit jelent a készfizető kezesség?

- A fedezetek egyik típusa.
- Az adóstól független stabil biztosíték a bankok számára.
- Csökkenti a pénzügyi intézmények kockázatát, ezáltal növeli a finanszírozási hajlandóságot.
- Támogatást jelent a vállalkozások számára, amennyiben a jogszabályi keretek a kedvezményes díjon történő kezességnyújtást lehetővé teszik.

Hogyan zajlik az ügyintézés?

- A vállalkozás a pénzügyi intézményekhez nyújtja be finanszírozási igényét, a bank intézi a kezesség igénylését is, a vállalkozás közvetlenül nincs kapcsolatban az alapítvánnyal.
- Az alapítvány szinte minden, a kkv-kat finanszírozó pénzügyi intézménnyel kapcsolatban áll, így közel az összes kereskedelmi banknál, számos faktoring és lízing cégnél kérhető az alapítvány készfizető kezességi szolgáltatása.

Milyen ügyletekhez köthető a kezesség?

- Hitel, hitelkeret, kölcsön, többcélú hitelkeret
- Bankgarancia, bankgaranciakeret
- Faktoring
- Lízing

Alapítványi kezesség funkciói

- Hitelképesség növelése
- Hitelhez jutási feltételek javítása
- Pénzügyi életképesség biztosítása

Kezességvállalás kondíciói

- A finanszírozás futamideje: minimum 91 nap, maximum 25 év
- Az agrárvállalkozások számára rendkívül kedvező díjakat kínál az alapítvány. A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza.
- Kezességvállalás mértéke: akár maximum 90 százalék

A vállalkozás kedvezőbb hitelfeltételek elérése érdekében jelezheti a pénzügyi intézményeknél, hogy igénybe kívánja venni a hitelhez az alapítvány készfizető kezességét.

- A kezességre való jogosultságról előzetesen is lehet tájékozódni az alapítványnál, és Kezesség Igérvény is igényelhető.
- Ehhez Kezességi Igérvény igénylő lap kitöltése szükséges, amely elérhető a www.avhga.hu weboldalon.
- Az aláírt és beszkennelt igénylő lapot elektronikus formában az info@avhga.hu e-mail címre szükséges megküldeni.
- Az alapítvány által kiállított, e-mailben visszaküldött Kezességi Igérvényt a vállalkozás lehetséges fedezeti elemként be tudja mutatni a pénzügyi intézményeknél a hitel felvételét megelőzően.

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

Folytatódik a Vidékfejlesztési Program megvalósítása

A koronavírus-járvány ugyan nehézségeket okoz a Vidékfejlesztési Program (VP) nyertes pályázatainak megvalósításában, a program végrehajtása és a támogatások kifizetése folyamatosan zajlik. A Magyar Államkincstár (MÁK) 2020. március végéig a VP-ben összesen mintegy 630 milliárd forint támogatást utalt át a nyerteseknek. A halászati ágazat fejlesztését szolgáló Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) forrásaiból pedig több mint 6 milliárd forint jutott el a kedvezményezettekhez. A VP-s folyósítások legnagyobb részét, közel 164 milliárd forintot az Agrár-környezetgazdálkodási program kifizetési teszik ki. Az állattenyésztési felhívások közül a legtöbb támogatási összeg a szarvasmarhatarthoz jutott el, az elszámolások alapján több mint 14 milliárd forintot kaptak kézhez a beruházásaikat megvalósítók. A kertészeti gépek beszerzésre eddig közel húszmilliárdot fizetett ki a kincstár, hasonló összeg jutott el a fiatal mezőgazdasági termelőkhez is. A feldolgozóipar korszerűsítését célzó keretből a MÁK valamivel több, mint harmincmilliárd forintot utalt át a nyertes vállalkozásoknak. A kifizetések összege a következő hónapokban tovább nő majd, hiszen a beruházások megvalósítása most is folyamatban van. Az elmúlt időszakban, több esetben is azt lehetett tapasztalni, hogy a vidékfejlesztési projektek végrehajtása problémákba ütközik, részben a gyorsan emelkedő kivitelezési árak, részben az alanyag- és a munkaerőhiány miatt. (Ez év tavaszától a koronavírus-járvány magyarországi megjelenése is növelte a vidékfejlesztési pályázatokban érdekelt gazdálkodókra nehezedő nyomást.) Az Agrárminisztérium számos kedvezménnyel ösztönözte a nyerteseket arra, hogy a megváltozott körülmények ellenére se álljanak el a tervezett beruházás megvalósításától. Az érdemben előrehaladt beruházásoknál a nyerteseknek lehetőségük nyílt a 24 hónapos megvalósítási határidő meghosszabbítására, a költségek növekedése miatt pedig a műszaki tartalom módosítását is kezdeményezhetik a pályázók. A tapasztalatok szerint a legtöbben éltek is ezzel a lehetőséggel, 2020 első negyedének végéig, a nyertes pályázók az összes támogatott beruházási projekt néhány százalékának megvalósításáról mondtak csak le. Ugyanakkor közel kétezer esetben kezdeményezték a megvalósítási idő meghosszabbítását. Így számos mezőgazdasági és élelmiszeripari, valamint a vidéki térségek fejlesztését célzó beruházás befejezését sikerült biztosítani. A beruházási projektek finanszírozásában az elnyert támogatások és a gazdálkodók saját forrása mellett nélkülözhetetlen szerepet tölt be a hitelezés. A banki hitelhez jutást, de a pályázati fejlesztések finanszírozásának egészét is segíti az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes kezességvállalása, amely nemcsak a beruházások megvalósításához, hanem azok fenntartásához igénybe vett hitelekhez is kapcsolódhat. Az alapítványi szerepvállalás kiemelt feladatot lát el a bankok által

igényeltnél gyakran kisebb fedezettel bíró kkv-k hitelezésének lehetővé tételében. Az alapítványnak 2020 első negyedév végén több mint 21 ezer ügylete volt, a garantált hitelállomány pedig 327 milliárd forintot tett ki. Ennek több mint negyede kapcsolódott beruházásokhoz. A VP megvalósítása keretében közel 3000 ügyfél jutott alapítványi kezességhez. Tekintettel a koronavírus-járvány negatív gazdasági hatásaira, az alapítványi kezességvállalásnak 2020-ban tovább erősödő stabilizáló szerepe lesz a VP-s fejlesztési projektek finanszírozásában és megvalósításában.

A VP folyamatban levő pályázati kiírásai

- Baromfi- és sertéstartó telepek járványvédelmi rendszereinek fejlesztése
- Borszőlőültetvény telepítés támogatása
- A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése
- Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás
- Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
- Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások
- Tanyák háztartási léptékű villamos energia és vízellátás, valamint szennyvízkezelési fejlesztései
- Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken
- Erdősítés támogatása
- Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek
- Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése
- Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- Egyedi szennyvízkezelés
- Mezőgazdasági termelők EU-s és nemzeti minőségrendszerhez történő csatlakozásának támogatása
- Együttműködések támogatása a REL és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért
- A Rövid Ellátási Láncokhoz kapcsolódó beruházások támogatása az élelmiszeripar és a borászat területén
- Termelői csoportok és szervezetek létrehozása
- A Vidékfejlesztési Program megvalósítását szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt
- A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat működését szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt

A vidékfejlesztési beruházásokat segítő átmeneti szabályok

A koronavírus-járvány okozta veszélyhelyzet sok esetben megnehezíti a Vidékfejlesztési Program (VP) beruházási projektjeinek megvalósítását és gyakran a támogatási szerződésben vállalt kötelezettségek sem teljesíthetők. A hátrányos következmények enyhítésére az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap felhasználására vonatkozó speciális előírásokra figyelemmel az Agrárminisztérium, mint a Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága, és a Magyar Államkincstár, mint Kifizető Ügynökség a VP-s támogatott beruházások végrehajtását segítő átmeneti könnyítő szabályokat vezetett be 2020. április 3-ától. A főbb átmeneti szabályok az alábbiak (részletesen lásd: www.kormany.hu/agrarminisztrium).

A támogatott projektek megvalósításának határideje, illetve a záró elszámolás benyújtásának határideje három hónappal automatikusan meghosszabbításra kerül. A projektek mérföldköveinek határidejét is három hónappal meghosszabbítják. A hiánypótlás teljesítésére, a tisztázó kérdések megválaszolására a jogszabály által lehetséges leghosszabb határidő kerül megállapításra. A kedvezményezett közreműködését igénylő helyszíni vizsgálatok most nem lesznek, digitális, vagy online ellenőrzés kerül alkalmazásra. Az elmaradt helyszíni vizsgálatokat a veszélyhelyzet megszűnését követő egy éven belül pótolják.

A megvalósításhoz kapcsolódó engedélyk (például építési engedély, használatbavételi engedély stb.), illetve az üzemelést és üzemeltethetőséget igazoló dokumentumok (például hálózathasználati szerződés, szálláshely minősítést igazoló dokumentum stb.) esetében most elegendő az eljárás megindításának igazolása.

A veszélyhelyzet időtartama alatt a kedvezményezetteknek a fenntartási időszak során a foglalkoztatotti bázislétszámot, vagy továbbfoglalkoztatást nem kell fenntartaniuk, kivéve ahol a támogatás kifejezetten a munkahelyek megtartására irányult. Az elszámolások benyújtásához elegendő a számla, a számlarészletező, a kifizetést igazoló bankkivonat és a vállalkozói szerződés (vagy jogalap igazolás), de az alátámasztó dokumentumoknak a helyszínen rendelkezésre kell állniuk.

A Kifizető Ügynökség a veszélyhelyzet ideje alatt új követelések végrehajtását nem indítja el, adók módjára történő behajtását nem kezdeményezi, a folyamatban lévő követelések végrehajtását felfüggeszti.

A projekt megvalósítója maga dönti el, hogy él-e az átmeneti határidő hosszabbítási vagy könnyítési lehetőségekkel. Amennyiben az eredeti feltételek mellett is teljesíteni tudja kötelezettségeit, akkor a szerint járhat el.

A sertés- és a baromfitartók járványvédelmének támogatása

A Vidékfejlesztési Programban 2020. április 27-étől nyújthatók be támogatási kérelmek a „Baromfi- és sertéstartó telepek járványvédelmi rendszereinek fejlesztése” című pályázati felhívásra. A kiírás célja - különböző technológiai alkalmazások beszerzésének és kiépítésének támogatásával - a járványos állatbetegségek állattartó telepeken történő megjelenési kockázatának csökkentése. Ennek keretében támogathatók a járványvédelemhez kapcsolódó építéssel járó beruházások, valamint építéssel nem járó, a járványvédelemhez kapcsolódó eszközök, gépek beszerzése.

A kétmilliárd forintos keretösszegű uniós pályázati felhívás kedvezményezettjei mezőgazdasági termelők, valamint kollektív beruházás esetén termelői csoportok, termelői szervezetek, a mezőgazdasági termelők

tagságával működő szövetkezetek, valamint szociális szövetkezetek lehetnek. Az egyéni és kollektív beruházások is legfeljebb 30 millió forintos vissza nem térítendő támogatáshoz juthatnak hozzá. A támogatás maximális mértéke a Közép-Magyarországi régióban az összes elszámolható költség 40, a többi régióban 50 százaléka. A kollektív és a fiatal mezőgazdasági termelő által végrehajtott projektek 10 százalékponttal megemelt támogatási intenzitásra jogosultak

A támogatási kérelmek benyújtásának végső határideje 2022. április 26. Az egyes értékelési határnapokig beadott projektek elbírálása együttesen történik meg. A 2020. évben meghatározott beadási határidők: május 11., május 25., június 8., június 22., július 22. és október 22.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Babka Henriett | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | Telefon: (1) 373 8453 | Fax: (1) 373 8455
Stúdió: Armadillo Design Kft. 1039 Budapest, Órtorony u. 13. | Nyomja: Ipress Center Central Europe Zrt. 2600, Vác Nádas utca 8. felelős vezető: Borbás Gábor